

Motion till riksdagen

1986/87:So485

Marianne Karlsson (c)

Ersättning vid skador av kontraströntgen

Ett flertal personer har väckt skadeståndsanspråk mot AB LEO som tillverkade Kontrast-U, kontrastmedlet som ansetts orsaka skador. De skadade har som regel fått bestående förlamningar och känselbortfall i underlivet och benen.

Frågan om Kontrast-U som skadeorsak har prövats av högsta domstolen år 1982. Högsta domstolen har i målet inte funnit det vara visat att Kontrast-U orsakat skadorna. AB LEO och de personer som väckt talan mot bolaget har sedermera träffat en förlikning.

Föreningen för de röntgenkontrastskadade har även vänt sig till regeringen och begärt en prövning av de skadades möjligheter till skadeståndersättning. Justitiekanslern har med anledning av dessa yrkanden år 1983 konstaterat att någon skadeståndsskyldighet för staten inte föreligger.

Under 1986 har föreningen på nytt vänt sig till regeringen och begärt att en årlig livränta betalas ut till samtliga personer som kan visa att de har skador som orsakats av kontrastmedel. Drygt 100 patienter har kommit in med yrkanden om livränta.

Lagom till julen kom besked från socialdepartementet att kraven på livränta hade anslagits.

Detta beslut förvånar mig mycket! Och som politiker ställer jag mig frågande inför rättssäkerheten i vårt land!

Jag vill med denna motion understryka vikten av att människor som oförskyllt drabbats av skador får sin sak omprövad fullt ut, vilket man har rätt till enligt svensk lag. Detta har tyvärr inte varit fallet med de människor som vid kontraströntgen helt uppenbart skadats av Kontrast-U.

Under en period av omkring 20 år har i Sverige ca 1 000 personer blivit skadade när de genomgått kontraströntgen. Flera dödsfall har inträffat vid lumbal myelografi där man använt kontrastmedel med jod, exempelvis Kontrast-U, och flera liknande medel.

I dag, januari 1987, med facit i hand blir man bestört och mycket upprörd över att något sådant har hänt i vår annars mycket välordnade svenska sjukvård. Det finns över 300 säkra fall av kontrastskada, men det finns skadade som ännu inte är registrerade. Det är ofattbart att få höra om patienterna hur läkare och sjukvårdshuvudmän medvetet inte skrivit i journalerna vad som verkligen hänt under kontraströntgen.

Vi kan själva tänka oss in i situationen att behöva genomgå en kontraströntgen, då man sökt läkare för ryggbesvär men för övrigt varit fullt frisk. Det har hänt att patienten efter kontraströntgen fått svåra underlivsförlam-

trots att olyckan hänt under en undersökning. Hela livet har alltså förändrats på en kort stund. Hade man konsekvent erkänt sitt misstag, hade patienter med kontrastskador fått en helt annan behandling och inte som nu är fallet blivit medicinförgiftade.

Mot. 1986/87
So485

Bevisen för sanningshalten i mina påståenden finns på socialdepartementet. Det är därför ingenting orimligt jag begär, när jag önskar att svensk hederlighet måste bli rådande i landet.

De som drabbats av Kontrast-U eller liknande läkemedelsbiverkningar vid undersökningar måste få upprättelse.

Riksdagen bör därför besluta att livränta skall utbetalas till samtliga personer med Kontrast-U-skador som fått rättshjälp och som stämt läkemedelsföretaget LEO och sjukvårdshuvudmannen. En livränta på 25 000 kr. per år bör utbetalas retroaktivt från den 1 januari 1983. Vidare skall ersättning utgå även till dem som inte fick rättshjälp men bevisligen är skadade.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att i enlighet med motionen en livränta på 25 000 kr. årligen skall utgå till de Kontrast-U-skadade retroaktivt från den 1 januari 1983.

Stockholm den 27 januari 1987

Marianne Karlsson (c)